

Három évszázad repertoárja

A szimfonikusok sűrű évadja

Egyenletes és kiegyen-súlyozott koncertszezonra készül a Szegedi Szimfonikus Zenekar: a Filharmónia nagyszínházi bérleti hangversenyeit időarányosan elosztva, mindig csütörtöki napokon rendezik meg. Az együttes számára már az évadnyitói társulati ülés előtt megkezdődött a munka, hiszen Szokolay Várnászt próbálják az operatársulattal.

Háromszáz év zeneirodal-mának terméséből, harminc komponista életművéből állította össze idei programját a Szegedi Szimfonikus Zenekar. Gyüdi Sándor, az együttes igazgató-karmestere szerint több szempontból is különleges a hangversenyszé- nek kínálata. A Franciaországban élő neves magyar karmester, Fürst János diri- gálásával, Liszt–Dvorák- műsorral október 18-án indul a bérleti koncertsorozat. A mindenszentek napi hagyomá- nyos ünnepi estén idén Mozart Requiemjét adja elő Kertesi Ingriddel, Gregor Józseffel és Szonda Évával.

Oberfrank Péteren, Molnár Lászlón és Lukács Ervinn kívül több olyan vendég- karmestert is meghívott az együttes, akikkel már évek óta szeretett volna együtt dolgozni: Ligeti András, Kovács Jánost, Kesselyák Ger- gelyt és Gál Tamást. A barokk muzsikára specialistákat kértek fel: december 20-án a Weiner-Szász Kamara Szim- fonikusok Kamp Salomon vezényletével Bach Karácsonyi oratóriumát játsszák. Márciusban a Temesvári Szimfonikusokkal ad koncertet a zenekar előző igazgató- kamagya, Acél Ervin.

A vendégzsolisták közül érdemes kiemelni Jandó Jenőt, aki Rachmaninov Pa- ganini-variációit játssza és Bogányi Gergelyt, aki Liszt A-dúr zongoraversenyével jön Szegedre. Régóta hí- nyoznak a szegedi koncert- programból Mahler szimfóniái, ebben az évadban az

első és a negyediket is meg- hallhatja a közönség. A slá- gerdarabok közül Csaj- kovszkij hegedűversenyét Lukács Ervin dirigálásával a zenekar koncertmestere, Kosztándi István játssza majd.

A szimfonikusok tovább- ra is fontos feladatuknak te- kintik a színházi operaszol- gálatot. Oberfrank Péter ze- neigazgató irányításával már próbálják Szokolay Sándor Várnász című operáját, amit először szeptember 15-én és 16-án a budapesti Millenáris Fesztiválon mutatnak be, majd később a Szegedi Nemzeti Színházban is műsorra tűznek. Az évad opera-előadásai közül a Si- mon Boccanegrát, a felújít- ott Toscát, valamint a Fals- taffot és a Triptichont játssza még a zenekar, amely a bér- leti koncertek mellett ven- dégszereplésekre is készül. Október 6-án Gyüdi Sándor vezényletével a budapesti Millenáris Teátrumban adnak koncertet, a hónap végén pe- dig Németországban, Darm- stadtban és Adelsheimben Horst Gehann és Eric Wer- ner dirigálásával Schubert- műveket játszanak. Decem- ber első felében a spanyolor- szági Bilbaóba utazik az együttes, ahol a madridi Te- atro Real neves olasz kar- mestere, Antonello Allema- di vezényletével, nemzetközi szereplőgárdával Verdi ope- ráját, A szicíliai vecsernyét szólaltatják meg négy elő- adásban. Az előadás-sorozat- ra már minden bérlet elővé- telben elkelt, ami – 2500 fős színházteremről lévén szó – tízezer nézőt jelent. Március elején Németországban a szokásos tavaszi operagála- val turnézik a zenekar.

Az évadnyitói társulati ülésen nyugálományba vo- nulása alkalmából köszön- tötték az együttes alapító tagját, Török Jánosné, 30 éves jubileumán Szász Mi- hályt, valamint a zenekarhoz szerződött új tagokat: Skorka László és Nyíri Csa- ba hegedűművészeket.

Hollósi Zsolt

Uszadékfogók a szentesi kórház kerítésénél

Virágba borult a Kurca

Virágzik a Kurca, mondta Korom Pál, a szentesi pol- gármesteri hivatal főtanács- sa lapunk érdeklődésére, mi- szerint az utóbbi napokban miért jelentek meg a béka- lencsék a víztükör felszínén. Ez annál is inkább foglalkoz- tatja a helybelieket, mert a főcsatorna kotrásának befeje- zése óta ilyenre szinte nem volt példa. De a most észlel- hető vízi növényzet – a ki- terjedését tekintve – jelenték- telen ahhoz képest, mint ami a Kurca rekonstrukciója előtti időszakot jellemezte. Akko- riban ugyanis a nádtól, a sás- tól és más növényektől egyes helyeken még a víz is alig látszott a mederben.

Korom Pál elmondta: a meleg időjárás kedvez a bé- kalencse szaporodásának, meg az is, hogy ha a víz nem folyik a mederben. A nyári hónapokban azért nem jelent meg az alga, a békalencse meg a rucaüröm, mert az ön- kormányzat 800 ezer forint- tot fordított a vízcserére. Er- re azért is szükség volt, hogy a halak elegendő oxigénhez jussanak, s ne pusztuljanak tömegesen, mint többször is a Kurca rehabilitációja előtt. A víz utánpótlása a Alsó-Ti- szá-vidéki Vízügyi Igazgató- ság (Ativizig), a helyi víz- gazdálkodási társulat és az önkormányzat között koráb- ban megkötött szerződés ke- retében történt, s ennek kö-

Most még békalencsés a Kurca városi szakasza. (Fotó: Tésik Attila)

szönhető, hogy eddig nem volt növényzet a víz felszínén még a legmelegebb napokon sem.

Mint megtudtuk: most, amikor hűvösebbre fordult az időjárás, nincs komoly indok a vízcserére. Annál is inkább, mivel belvíz és csapadék

bőségeen került a Kurcába, s valójában ezek okozták a növényzet burjánzását. A szakember szerint ugyanis az esővel meg a belvízzel nagy mennyiségű tápanyag jutott a főcsatornába, s ez kedvező hatással volt a növények fejlődésére. A Kurca virágzá-

sa lényegében ennek tulajdo- nított. A vízügyesek azon- ban nem tétlen szemlélői az ökológiai jelenségnek. A főcsatorna több pontján, így például a kórház kerítésénél úgynevezett uszadékfogókat helyeztek el, és az Ativizig dolgozói az összegyűlt nö-

vényzetet el is szállítják. A főtanácsos azt is elmondta: néhány héten belül teljesen eltűnnek a Kurca „virágai”. Ha pedig az időjárás még hi- degebbre fordul, akkor már nem képződnek újabb algák és békalencsék.

B. I.

Békalencse, évről évre

A békalencse évtizedek óta min- den nyár végén, ősz elején megjele- nik a Tiszán. Évről évre indulatok kavarnak, intézkedések szü- letnek, aztán, még mielőtt utóbbiak megvalósulhatnának – megszűnik a növényáradat, s a téma eltevérdik jövőre.

Mi is az a békalencse? Víz tete- jén úszó, zöld növényke, több faj akad belőle, a legnagyobb is csak pár milliméteres. Ezek alkotják a Tiszán úszó szőnyeg tetemes hányá- dát, de akad benne bársonyos-pár- nás levelű rucaörömpáfrány, és gyö- kerétől elszakadt, többféle hínár is, elsősorban tócsagaz. A sulyom fe-

lete, horgonyyszerű, néhol „ördög- fej”-nek nevezett termése is gyakori a Tiszán. Évről évre indulatok kavarnak, intézkedések szü- letnek, aztán, még mielőtt utóbbiak megvalósulhatnának – megszűnik a növényáradat, s a téma eltevérdik jövőre.

Hol keletkezik mindez, s honnan kerül a Tiszába? Az említett növé- nyek állóvizek lakói, itt szépen el- vannak, senkit nem zavarnak, de ha az adott vízbe többlet növényi táp- anyag kerül, akár bemosódó műtra- gyák, akár lakossági szennyvíz révén, akkor ugrásszerűen elszapo- rodnak (lásd: Mártélyi holtág). Ez már káros jelenség, mert a víz tetején lebegő, összefüggő nö-

vényszőnyeg elzárja a vizet a nap- fénytől, megakadályozza az algák, egyéb vízinövények fotoszintetizá- cióját, így a víz oxigéntartalma le- csökken, s ez halpusztulást is okoz- hat. A Tiszába sok helyről, többek között a hortobágyi rizsföldekről, mindenféle rendű-rangú csatornákból, egyéb, nagyon lassan folyó és állóvizekből kerül vízleeresztéskor. Ilyenkor aztán napokon, heteken át vonul le a Tiszán a sok mázsányi, tonnányi növénytömeg. A folyóban már kárt nem okoz, mert mennyisé- ge a víz felületéhez, tömegéhez ké- pest elenyésző, csak a látványa ri- asztó, s ha egy-egy szögletben,

öbölben feltorlódva bomlani kezd, akkor a szaga is. A védekezés pe- dig? Időről időre megpróbálják, a Körösökön például ún. merülőfallal olykor elzárják a lencsetömeg útját, és az összetorlódott növénymennyi- séget partra rakják, de ez kevés. Az áradatnak rendszerint az vet véget, hogy elfogy a lencse: ami volt, le- úszott a Tiszán. Az egyetlen igazi védekezés az lenne, ha a szántóföl- dekre csak annyi műtrágya, egyéb szerves anyag kerülne, amennyi a haszonnövények fejlődéséhez ele- gendő, s lakossági szennyvíz egyál- talán nem jutna a vizekbe.

F. Cs.

A szakszervezet kevesli a tanárok béremelését

Csak a kötelezőt kapják meg

A Pedagógusok Szakszervezete szerint a kormány húszszázalékos béremelési ígéretével szemben szeptem- ber elsejével csak ki- sebb mértékben nőtt jó néhány tanár fizetése. Többen elhagyják a pe- dagógus pályát az ala- csony keresetek miatt.

A pedagógusok nagyobb megbecsülését jelzi, hogy ez év szeptemberében húszszázalékos, januárban további nyolcszázalékos béremelésre számíthatnak – hangoztatta június közepén még politikai államtitkár- ként Pálincás József, az Oktatási Minisztérium jelenlegi vezetője egy Viseg- rádón tartott szakmai kon- ferencián. A tanárok szerint azonban a húszszázalékos fizetésemelés egyáltalán nem mondható általános- nak. A Pedagógusok Szak- szervezete (PSZ) szegedi bizottságának titkára, Papp Jánosné szerint még leg- alább ötszázalékos emelés- re lenne szükség ahhoz, hogy a kormány ígérete tel- jesüljön. – Ez a szeptembe-

ri béremelés nem jelent ér- zékelhető növekedést a pe- dagógusok reálkeresetében, ráadásul a tervezettnél rendszeresen magasabb inflá- ció elviszi a növekmény egy részét – tette hozzá a szakszervezeti vezető.

A PSZ 1998-ban azzal a ké- réssel fordult az oktatási tár- cához, hogy 2002-re a tanárok keresete 20-25 szá- zálékkal haladja meg az átlag- jövedelmet, s így elkerül- jék a pedagógusok látvá- nyos leszakadását a vállal- kozói szférától. Papp Já- nosné tájékoztatása szerint az Oktatási Minisztérium

1999-ben még támogatta ezt az igényt, ma viszont csak 2006-ra tudja elkép- zelni megvalósítását. Emi- att a szakszervezet és a tár- ca közötti tárgyalások el- akadtak.

A pedagógusok fizetését szeptember elsejével úgy emelték, hogy a közalkal- mazotti bértábla úgyneve- zett szakmai szorozóját 1,19-ről 1,43-ra növelték. Az ez alapján kiszámított alapléte különböző pótlé- kek egészíthetik ki, ha az illető pedagógus például osztályfőnök, szakmai munkaközösség tagja, igaz-

gató vagy az iskolavezető helyettese. De plusz pénz jár a túlmunkáért vagy a ki- emelt munkavégzésért is. Az osztályfőnöki pótlék a hónap elejével havi 1590- ről 1910 forintra, a kiemelt munkavégzésért járó kere- setkiegészítés pedig 3000- ről 3600 forintra emelke- dett. A néhány ezer forintos összegektől csak az igazgatói és a helyettesi pótlék tér el egy nagyságrenddel, az utóbbi például 20 670 fo- rint havonta. Ezekből a ki- egészítésekből azonban a pedagógusoknak csak ki- sebb hányada részesül.

A szakszervezet orszá- gos irodájának számításai szerint egy általános isko- lai tanító 6-8 éves munka- viszony után – a jel- lemzőbb pótlékokkal együtt – ez év elején bruttó 60 640 forintot keresett, amiből a levonások után 42 553 forintot kapott kézhez. Szeptember elsejével bruttó fizetése 72 160 forint, nettó bére 49 300 forint lett. Rövid számítással megállapítható, hogy ha a korábbi bruttó fizetést húsz százalékkal növeljük, 72 768 forintot kapunk, vagyis 608 forinttal többet, mint

amennyi a példában sze- replő összeg. A nettó bér esetében ez az eltérés már 1764 forint. A szakszerve- zet számításaiból az is ki- derül, hogy a tanító bruttó béremelkedése a 2000. de- cemberi fizetéséhez viszo- nyítva 28,1 százalék, a ne- ttó viszont csak 23,5 száza- lék, mivel a keresetnöveke- dést már magasabb adóte- her sújtja.

A szegedi Dózsa György Általános Iskola igazgatója, Lehotai Jánosné elmondta: az intézményeknek le- hetőségük lenne arra, hogy több fizetést adjanak a taná- roknak, de az iskolákat fenntartó önkormányzattól kapott összeg csak a tör- vény által előírt bérek kifí- zetésére elegendő. – Az alacsony keresetek miatt többen mentek már el az is- kolából, főleg a fiatal szá- mítástechnika és nyelvtan- árok keresnek jövedel- mezőbb megélhetést. En- nek következtében vannak olyan szakok, amelyek ok- tatását csak nehezen tudjuk ellátni – mondta az igazga- tónő.

Hegedüs Szabolcs

Németországba utaznak

Külföldi továbbképzés

Munkatársunktól

A németországi Észak- Rajna-Wesztfália tartomány- ban vesznek részt szakmai továbbképzésen szegedi pe- dagógusok. Szombaton 26 általános és 13 középiskola vezetője utazik Bocholtba, ahol egyebek mellett a pe- dagógiai programokról, a minőségbiztosításról, az érté- kelésről, a tananyag- és intéz- ményfejlesztésről, az isko- lák és a fenntartó kapcsolatá- ról, a holland közoktatás problémáiról hallgat előadá- sokat. A továbbképzést az Európai Házak Nemzetközi Szövetsége szervezi, az uta- zás és a program költségei- nek 80 százalékát az Oktatá- si Minisztérium erre a célra elkülönített keretéből, a ma- radék 20 százalékot pedig az iskolák költségvetéséből fe- dezik. A külföldi szakmai programokon való részvétel egyébként egy 1997-es kor- mányrendelet a pedagógu- sok továbbképzésének egyik formájaként vezette be. A szegedi iskolaigazgatók szeptem- ber 22-én érkeznek vissza Magyarországra.

Mennyit keresnek a pedagógusok?

Munkaviszony ideje	Főiskolai végzettségük bruttó alapbére		Egyetemi végzettségük bruttó alapbére	
	2001. aug. 31-ig	2001. szept. 1-jétől	2001. aug. 31-ig	2001. szept. 1-jétől
0 év	47 100 Ft	56 600 Ft	55 300 Ft	66 500 Ft
5 év	50 000 Ft	60 000 Ft	58 700 Ft	70 500 Ft
10 év	55 600 Ft	66 800 Ft	65 300 Ft	78 500 Ft
15 év	61 300 Ft	73 600 Ft	71 900 Ft	86 400 Ft
20 év	64 100 Ft	77 000 Ft	75 300 Ft	90 400 Ft
25 év	69 700 Ft	83 800 Ft	81 900 Ft	98 400 Ft
30 év	75 400 Ft	90 600 Ft	88 500 Ft	106 400 Ft

Forrás: Pedagógusok Szakszervezete